

N:o 15.

Ank. till Riksd. Kansli d. 4 April 1868, kl. 12 midd.

Betänkande, angående allmänna bevillningen.

Jemlikt 40 § Riksdags-ordningen får Bevillnings-Utskottet härmed dels afgifva utlåtande i anledning af de inom Kamrarne väckta och till Utskottet hänvisade motioner, hvilka afse förändring af särskilda bestämmelser rörande allmänna bevillningen, dels i sammanhang dermed upptaga de fall, då Utskottet vid dess i öfrigt anställda granskning af Bevillnings-stadgan funnit någon rättelse deri påkallad.

De förändringar, Utskottet föreslagit, finnas med kursiv stil utmärkta i bifogade författningsförslag.

Vid besvarandet af omförmälda motioner har Utskottet ansett lämpligast att följa den ordning, hvartill Bevillnings-stadgans uppställning gifver anledning; och öfvergår således först till

Art. II.

B.) Bevillning för inkomst af kapital eller arbete.

§ 6 mom. 1.

Förestående § innehåller i *1:sta mom.*, att för all inkomst, vare sig af kapital eller arbete, erlägges bevillning med *en* procent, beräknad å behållna inkomstbeloppet.

Bih. till Riksd. Prot. 1868. 5 Saml. 1 Afd. 10 Häft.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 269) har Herr *Jöns Pehrsson*, under anförande att, då en skattskyldigs förmåga att utgöra skatt borde anses större i samma mån som hans inkomst är högre, det vore obilligt och orättvist, att bevillning för inkomst af kapital eller arbete skall, såsom nu sker, utgå i hvarje fall med samma procent å inkomstbeloppet, ehvad detta är högre eller lägre, föreslagit, att Riksdagen måtte besluta följande ändring af nu gällande bestämmelse angående inkomstbevillingens beräkande, nemligen:

1:o att den, som erlägger bevillning för en taxerad inkomst af kapital, arbete eller tjänst af till och med 600 Riksdaler, erlägger en procent deraf i bevillning;

2:o att den, som är taxerad öfver 600 Riksdaler till och med 1,200 Riksdaler, erlägger en och en half procents bevillning;

3:o att den, som är taxerad öfver 1,200 Riksdaler till och med 2,000 Riksdaler, erlägger två procents bevillning;

4:o att den, som är taxerad öfver 2,000 Riksdaler till och med 3,000 Riksdaler, erlägger två och en half procents bevillning;

5:o att den, som är taxerad öfver 3,000 Riksdaler till och med 5,000 Riksdaler, erlägger tre procents bevillning;

6:o att den, som är taxerad öfver 5,000 Riksdaler till och med 8,000 Riksdaler, erlägger tre och en half procents bevillning;

7:o att den, som är taxerad öfver 8,000 Riksdaler till och med 12,000 Riksdaler, erlägger fyra procents bevillning, och

8:o att för alla dem, som äro taxerade öfver 12,000 Riksdaler, erlägges fem procents bevillning.“

I anledning häraf får Utskottet erinra, att denna föreslagna progressiva beskattning sålunda förutsätter, att de olika inkomster, en skattskyldig kan å skiljda orter åtnjuta, borde alla sammanräknas för att å ett enda ställe beskattas, samt att ett dylikt beskattningssätt vore stridande mot den grundsats, som lagstiftningen hittills sökt att i fråga om bevillnings påförande i möjligaste mån tillämpa, eller den att, liksom fastighet taxeras der den är belägen, äfven all rörelse, fabriks-, handels-, handtverks- eller annan näring skall påföras inkomstbevillning der sådant yrke utöfvas, hvaremot beskattningen för inkomst af kapital och af allmän eller enskild tjänstebefattning åtföljer den skattskyldige personen och försiggår i hans mantalsskrifningsort.

Då således det af motionären framställda förslag är oförenligt med nu antagna bevillningssystem och skulle, om detsamma vunne bifall, föranleda till genomgripande förändringar med afseende å kommunala rättigheter och skyldigheter, anser sig Utskottet, utan att nu ingå i bedömande af hvad som må kunna i allmänhet åberopas för eller emot det progressiva beskattningssättet, icke böra understödja det väckta förslaget; hvadan Utskottet hemställer,

att omförmälda motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

§ 6 mom. 2.

Enär bevillning af fast egendom skall erläggas efter fastighetens uppskattade värde, utan afseende derpå, om egendomen uti innehafvarens hand är skuldfri eller med gäld belastad, och till följd häraf en kapitalist genom att inköpa en fastighet, uti hvilken han har större eller mindre kapital in-tecknad, upphör att erlägga den bevillning, som han för samma kapital dittills utgjort, har Herr *A. R. Falkman*, uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 154), i ändamål att förebygga den minskning i bevillning, som genom nämnda förhållande kunde uppstå för Staten, yrkat, att § 2 mom. måtte erhålla sådant tillägg, hvarigenom till inkomst af kapital komme att räknas ej allenast, enligt nu varande lydelsen af nämnda moment, ränta af utlånade eller i räntebärande obligationer nedlagda eller hos penningeförvaltande verk eller enskilde insatta penningar, äfvensom ränta och sådan vinst å rörelse, som icke kan inbegripas under benämning inkomst af arbete, utan äfven "*ränta å uti egen fastighet insatt kapital*".

Till bemötande af detta förslag torde endast vara nödigt erinra, att då, i det af motionären anförda fall, kapitalet i sådan egenskap upphört att vara räntebärande och blifvit förvandladt till fastighet, för hvilken åter bevillning skall på stadgadt sätt utgöras, det icke under något vilkor bör kunna ifrågakomma att, såsom motionären synes hafva åsyftat, bevillning borde på samma gång utgå såväl för fastigheten som för det kapital, hvilket, enligt motionärens förutsättning, blifvit i fastigheten nedlagdt.

Till följd häraf får Utskottet hemställa,

att Herr Falkmans ifrågavarande motion icke må vinna bifall.

Vidare har uti en inom Första Kammaren väckt motion (N:o 36) Herr *P. von Möller* föreslagit, att nyssberörda 2:dra moment måtte erhålla följande förändrade lydelse: "Till inkomst af kapital räknas: ränta af utlånade eller i räntebärande obligationer nedlagda eller hos penningeförvaltande eller penningrörelse drifvande verk eller enskilde insatta penningar".

Besvarandet af detta yrkande har Utskottet ansett lämpligast böra ske i sammanhang med redogörelsen för de förslag till ändring af § 9, hvilka blifvit framställda såväl af Herr von Möller som af Herr A. O. Wallenberg, och hvarom således Utskottet kommer att här nedan sig yttra.

§ 8 mom. 1.

I detta moment, hvilket lyder sålunda: "Bevillning för inkomst af kapital eller arbete eger *icke* rum, när den skattskyldiges sammanräknade årsinkomster understiga fyrahundra Riksdaler. Öfverstiga de icke ett tusen åttahundra Riksdaler, äro trehundra Riksdaler af inkomsten från kapital eller arbete fria från bevillning", har inom Första Kammaren Herr *C. Dickson* (motionen N:o 11) föreslagit den ändring, att det afdrag, som nu vore medgifvet till 300 Riksdaler för inkomst af kapital eller arbete, der denna icke uppgår till 1,800 Riksdaler, måtte utsträckas till all inkomst af kapital och arbete, hvilket förslag sedermera (uti motion N:o 60) blifvit i så måtto ändradt, att beloppet af det från erläggande af bevillning frikallade afdrag från inkomsten af kapital och arbete måtte bestämmas till 500 Riksdaler; hvarjemte Herr *Falkman* uti ofvanomförmälda motion (N:o 154) hemställt, att samma moment måtte erhålla följande förändrade lydelse: "Af den skattskyldiges sammanräknade årsinkomster äro alltid femhundra Riksdaler fria från bevillning".

Till stöd för dessa förslag har blifvit återopadt af Herr *Dickson*, att ändamålet med det nu stadgade afdraget, hvilket otvifvelaktigt varit att bereda en skattelindring för mindre bemedlade, icke fullständigt vunnnes, enär genom ett begränsadt belopp, utöfver hvilket ett dylikt afdrag icke finge ega rum, fall alltid måste inträffa, då en ökad årlig inkomst af blott en Riksdaler medför en ökad årlig bevillning af tre Riksdaler; att denna olägenhet i ännu högre grad gifve sig tillkänna vid uttaxering af medel till fyllande af kommunala behof, då kommunalskatter, hvilka grunda sig på den bevillning, som erlägges för inkomst af kapital och arbete, stundom uppgå till tre å fyra gånger bevillningen; att häraf väl blefve en följd, att de personer, hvilkas inkomst icke uppginge till 1,800 Riksdaler, komme i åtnjutande af en väl behöflig lindring uti deras kommunalskatt, men att deremot de personer, hvilkas inkomst belöpte sig till 1,800 Riksdaler och derutöfver, och för hvilka ofta nog utbetalningen af en dryg kommunalskatt torde kännas ganska betungande, icke allenast icke finge åtnjuta någon lindring utan dertill deltaga lika med andra uti den förhöjning af kommunalskatten, som blefve en följd af den lindring, hvilken erhöles af personer med mindre årlig inkomst än 1,800 Riksdaler; — samt af Herr *Falkman*, att då motivet för bestämmelsen, att 300 Riksdaler skola vara fria från bevillning, säkerligen varit att lemna fritt ett belopp, som ansetts erforderligt till fyllande af den skattskyldiges nödvändigaste lefnadsbehof, skulle man komma det rätta närmare om sagda belopp höjdes till 500 Riksdaler, hvarigenom, med jemförelsevis ringa uppoffring å det allmännas sida, en stor hjälp lemnades den mindre bemedlade, hvilken oftast måste lifnära sig och de sina med sina

handers arbete; samt att bestämmelsen derom, att någon skattelindring icke finge ifrågakomma, derest den skattskyldiges inkomster öfverstiga 1,800 Riksdaler, saknade all rättsgrund samt kunde leda och äfven hade ledt till de besynnerligaste missförhållanden mellan skattskyldige, hvilkas inkomster bestego sig till något mer eller något mindre än 1,800 Riksdaler.

Utskottet har icke kunnat undgå att härvid uppmärksamma den minskning i Statens påräknade inkomst af bevillningen, som genom bifall till motionärernes förslag skulle uppkomma utöfver det belopp, hvartill, enligt generalsammandraget öfver 1866 års bevillning, redan medgifvet bevillningsafdrag visar sig uppgå, eller omkring 360,000 Riksdaler.

För utrönande af betydenheten af en dylik ytterligare minskning har Utskottet väl icke varit i tillfälle att kunna verkställa någon på tillförlitlighet grundad omfattande beräkning; men för *en* stad, nemligen Örebro, har dock, med begagnande af stadens taxeringslängd för år 1866, en så beskaffad uträkning blifvit gjord och har deraf visat sig, att derest af de skattskyldiges sammanräknade årsinkomster 500 Riksdaler af inkomsten utaf kapital eller arbete varit fria från bevillning, så skulle nämnda års bevillningssumma af kapital och arbete för denna stad, hvilken summa belöpte sig till 14,289 Riksdaler 16 öre, hafva minskats med icke mindre än 2,736 Riksdaler; och i Göteborg skulle, enligt hvad för Utskottet blifvit uppgifvet, denna minskning för år 1867, då hela bevillningen för inkomst af kapital eller arbete i sistnämnda stad uppgick till 136,198 Riksdaler 17 öre, hafva bestigit sig till 18,043 Riksdaler. Enär häraf lätteligen kan slutas till den betydliga uppoffring af nu påräknad statsinkomst, antagandet af motionärernes liksom hvarje annat förslag i samma syftning, om än i olika omfattning, skulle hafva till följd, och hvilken endast genom förhöjning i bevillningsprocenten torde kunna ersättas, finner Utskottet, utan att ingå i bedömande af de väckta motionernas lämplighet i ett eller annat afseende, uti nyssberörda förhållande tillräckligt skäl för den hemställan,

att Herrar Dicksons och Falkmans ifrågavarande förslag icke nu må till någon ändring i Bevillnings-stadgan för-anleda.

§ 8 mom. 3 punkt. a)

Då Utskottet, under öfverläggningen angående den här nedan under § 9 omförmälda motion af Herr Å. Andersson med afseende å debitering af prestmans löneinkomster, inhemtat den i viss mån med berörda fråga sammanhängande upplysning, att det i Bevillnings-stadgans förestående § 8 mom. 3 punkt. a) förekommande stadgande, att allmänna skolor och undervisningsverk äro från utgörande af inkomstbevillning frikallade, blifvit så tillämpadt, att bevillning

ansetts icke böra utgöras för den behållna inkomst, som enligt gällande föreskrifter kan vid lediga ecklesiastiska sysslor tillfalla de under Konsistoriernas inseende ställda läroverkskassor; men dylik tillämpning af omförmälda stadgande, hvarigenom tjensteaföring sålunda blifvit undantagen vid bevillnings erläggande, icke kan anses öfverensstämma med Bevillningsförordningens mening, samt Kongl. Stadgan för rikets allmänna elementarläroverk den 29 Januari 1859 uti 133 § bland de till läroverkens byggnadskassor ingående medel, upptager endast den del af inkomsten vid ledig ecklesiastik syssla, som återstår "sedan aflöring och *utskylder* blifvit vederbörligen bestridda", här Utskottet, för att undanrödja all tvetydighet i berörda hänseende, funnit sig böra föreslå ett förtydligande tillägg till punkt. a); hemställande Utskottet, att denna förändring, sådan den finnes uti författningsförslaget upptagen,
 må vinna Riksdagens bifall.

§ 9.

I fråga om stället för bolags beskattning innehåller denna §, att bevilling för inkomst af kapital eller arbete skall påföras:

"Bankbolag, der bolagets rörelse drifves vare sig genom hufvudkontor, afdelnings- eller kommissionskontor", samt

"annat bolag, der bolagets rörelse hufvudsakligen, å en eller flera orter, drifves eller, i fall sådana bestämda orter icke förefinnas, der bolaget har sin styrelse".

I afseende härå hafva förslag till ändringar blifvit framställda dels af Herr *A. O. Wallenberg*, som uti en inom Första Kammaren väckt motion (N:o 50) yrkat, att bevilling för inkomst af kapital eller arbete må påföras:

"Bolag, som är grundadt på tillskjutet kapital, hvaremot antingen inga lottbref eller lottbref ställda till innehafvaren äro utfärdade, der bolagets styrelse har sitt säte eller rörelsen hufvudsakligen bedrifves.

Egare af aktie- eller lottbref, stäldt till viss person, för hvilket vinstutdelning erhållits, der han är mantalsskrifven, änskönt bolagets styrelse och verksamhet icke tillhöra samma kommun.

Såsom grund för denna beskattning skall antagas sednast lemnade vinstutdelning å lotterna, så vida ej redan för densamma skatt blifvit erlagd.

Bolag, grundadt på tillskjutet kapital, hvaremot aktie- eller lottbref till viss person blifvit utfärdade, påføres icke bevilling för inkomst af kapital eller arbete der bolagets styrelse har sitt säte, utan endast för egande fastighet der densamma är belägen";

dels ock af Herr *P. von Möller*, som uti en inom Första Kammaren väckt motion (N:o 36) föreslagit, att bevilling för inkomst af kapital eller arbete må påföras:

“Bankbolag och andra penningarörelse drivande verk för vinsten å rörelsen efter den utdelning, som, utöfver den särskildt beskattade räntan å 6 procent å det tillskjutna och genom dertill lagda besparingar (reservfonder m. m.) ökade kapitalet, lottegarne, under hvad namn som helst, tilldelas“; och hafva i sammanhang med ofvanberörda förslag motionärerne hemställt, Herr *von Möller*, att Bevillningsstadgans § 25 måtte erhålla tillägg, innefattande föreskrift för styrelser öfver bankbolag, assurancesbolag och andra penningarörelse drivande verk att meddela uppgifter angående beloppet af hvarje delegares kontant tillskjutna kapital och andel i reservfond m. m., samt Herr *Wallenberg*, att styrelsen för hvart och ett bolag, grundadt på tillskjutet kapital, hvaremot aktie- eller lottbref till viss man blifvit utfärdade, måtte åläggas att till Konungens Befallningshafvande i länet före den 15 April hvarje år insända länsvis upprättade förteckningar på samtliga egare till aktier i bolaget upptagande deras postadress, det antal lotter, hvarje delegare i bolaget egde vid den tid, bolagets räkenskaper för sistförflutna året afslutades, samt beloppet af sednast utlemnade vinstutdelning å lotterna, hvarefter dessa förteckningar, genom försorg af Konungens Befallningshafvande, borde vederbörande Bevillningsberedningar tillställas.

Till stöd för dessa förslag har Herr *Wallenberg* förnämligast anført, att det synes ligga en uppenbar orättvisa deri, att aktieegare, äfven om han icke är boende inom den kommun, der bolaget nu påföres bevillning, skall “för sin utdelning beskattas icke der han sjelf bor, utan inom den kommun, der bolagsstyrelsen har sitt säte, hvarigenom denna kommun sålunda får tillgodonjuta hela kommunalskatten för afkastningen af ett kapital, som eges af en mängd utom kommunen boende personer, och detta oaktadt bolagens rörelse i de flesta fall icke kan sägas inskränka sig endast till den ort, der rörelsen skenbart bedrifves, utan oftast är beroende af affärsförbindelser på vidt åtskiljda orter“; hvarjemte motionären förklarar sig vara af den öfvertygelse, “att det missnöje med nu gällande grunder för rösträttigheten inom kommunen, som på sednare tider gifvit sig till känna, har sin hufvudsakligaste orsak uti föreskrifterna om bolags rättighet att genom sina styrelser rösta för hela bolaget“, samt att, enär det vore orättvist beröfva bolagen en mot deras deltagande i kommunens gemensamma utgifter svarande rösträtt eller inskränka densamma mera än för andra röstberättigade, sådana förändringar borde vidtagas uti icke blott kommunalförfattningarne utan ock i nu gällande Bevillningsstadga, “att den kollektiva rösträttighet, hvilken bolagen nu ega att genom sina styrelser utöfva, blefve fördelad mellan de särskilda bolagsmännen, så att hvarje delegare i dylika bolag finge för sina egande aktier i bolaget utöfva rösträtten.“

Herr *von Möller* åter stödjer sitt förslag helt och hållet derpå, “att den person, som i ett bankbolag insatt hela eller en del af sitt kapital, beskattas

derför i den kommun der bankrörelsen bedrifves, men icke der han är mantalsskrifven, och sålunda uteslutes han härstädes till större eller mindre del från utskylderna till kommunen, som ock från deltagande i dess angelägenheter med mera.“

Af de §§ i Bevillningsstadgan, som handla om bolags taxering och påförande af bevillning, framgår tydligt, att denna stadga konsekvent betraktar hvarje slags bolag såsom juridisk personlighet; och rättigheten deraf tyckes åtminstone icke jäfvas af bolags rättsliga ställning i allmänhet till samhället. Antingen det är fråga om fastighet, som eges, eller om rörelse, som drifves af ett bolag, är det ensamt bolaget, genom sin enligt bolagsordningen utsedda styrelse, men icke några bolagets lagliga uppdrag saknande *bolagsmän*, som det åligger att iakttaga hvad lagar och författningar kunna föreskrifva såväl för dem, hvilka ega fastighet eller drifva rörelse, som hvad särskildt kan vara stadgadt för bolag i olika former. Lika mycket som man i allmänhet måste erkänna befogenheten af en sådan uppfattning, synes man äfven böra det i fråga om bolags utgörande af skatt för fastighet eller rörelse; och Bevillningsstadgans i detta fall gällande föreskrifter, såsom innefattande blott en tillämpning af de lagar, hvarunder bolag i öfrigt lyda, böra väl härigenom anses fullt rättfärdigade. Med en sådan utgångspunkt gör Bevillningsstadgan icke på annat sätt skilnad mellan olika slag af bolag eller meddelar om bolag andra särskilda föreskrifter, än som afse vinnande i vissa fall af fullständigare upplysningar för en riktig uppskattning, eller som motsvaras af likartade bestämmelser för andra skattskyldige. Så har i sistnämnda afseende det stadgande, att bevillning för inkomst af kapital eller arbete påföres bolag, der bolagets rörelse hufvudsakligen, i en eller flera orter, drifves, sin fullkomliga motsvarighet deri, att sådan bevillning skall påföras enskild näringsidkare der näringen förnämligast idkas; likasom tillägget i förstberörda stadgande, att, i fall sådana bestämde orter icke förefinnas, bevillningen skall påföras der bolaget har sin styrelse, motsvaras t. ex. af sista punkten i § 14 af den vid Bevillningsförordningen fogade Instruktion för taxeringsförrättningarne, hvilken föreskrifver, att den bevillning, gårdsfarihandlande och andra i handelsärenden varande personer böra erlægga för inkomsten af sådan handelsrörelse, taxeras till hela sitt belopp å de skattskyldiges mantalsskrifningsort.

I afseende å enkelhet i system, lätthet i tillämpning och säkerhet för en riktig uppskattning af de föremål, för hvilka bevillning skall uttagas, anser Utskottet nu gällande stadganden angående bolags taxering och påförande af bevillning vara tillfredsställande, och vill nu vid öfvergående till granskning af de förändringar i dessa stadganden, som af motionärerne blifvit föreslagna, ytterligare söka ådagalägga denna åsigt.

Båda

Båda motionärerne föreslå i främsta rummet, ehuru hvar på sitt sätt, att vissa uppgifna slag af bolag skola taxeras eller påföras bevillning efter särskilda, från de i stadgan antagna, afvikande grunder. Herr *Wallenberg* vill nemligen, att endast sådana bolag, hvilka äro grundade på tillskjutet kapital, antingen utan lottbref eller emot utfärdade sådana, ställda till innehafvaren, skola påföras bevillning för kapital eller arbete "der bolagets styrelse har sitt säte eller rörelsen hufvudsakligen bedrifves", samt att annat bolags delegare, såsom innehafvare af ett till viss person stäldt lottbref, för hvilket vinstutdelning erhållits, skall taxeras, der han är mantalsskrifven, men bolaget sjelft endast för egande fastighet erlægga bevillning å den ort, der fastigheten är belägen.

Herr *von Möller* åter anser den skilnad mellan bolag böra göras, att bankbolag och andra penningarörelse drivande verk undantagas från nu gällande stadganden i så måtto, att dem påföres bevillning för inkomst af kapital eller arbete endast "för vinsten af rörelsen efter den utdelning, som utöfver den särskildt beskattade räntan å 6 procent å det tillskjutna och genom dertill lagda besparingar (reservfonder m. m.) ökade kapitalet, lottegarne, under hvad namn som helst, tilldelas".

Utskottet bör till en början framhålla hurusom, enligt dessa förslag, bolag ej vidare skulle, såsom nu sker, samfäldt påföras bevillning, hvilken sedermera genom dess styrelse erlægges, utan borde deremot hvarje delegare för hela sin aktievinst, eller för viss del deraf, beskattas der han är boende. Båda förslagen rubba på detta sätt den grundsats, som allt hittills varit vid bevillningstaxering gällande, eller att rörelsen skall i allmänhet beskattas der den utöfvas, det vill säga, der den beskattningsbara inkomsten bildas och dennas omfattning samt alla de omständigheter som på beskattningen böra inverka, bäst kunna iakttagas och bedömas. Likasom derföre bestämmelserna angående taxeringsorten äro af stor vikt med hänsigt till bevillningens rättvisa utgörande, hafva de också en icke mindre betydelse för de kommuner, inom hvilka, enligt nu gällande grunder, afgift till Statsverket och i följd deraf äfven kommunalskatt skall påföras. För dessa kommuner skulle de ifrågavarande båda förslagen hafva ganska menliga påföljder; och det ena förslaget kunde till och med möjliggöra det förhållande att, t. ex. ett industrielt bolag icke lemnade för sin behållna inkomst något bidrag till den kommun, inom hvars område industrianstalten är förlagd och rörelsen utöfvas, oaktadt det måste betraktas såsom rättvist och billigt, att denna kommun, som mest bidrager att gifva arbetet och egendomen nödig säkerhet, som har omsorg för arbetarnes undervisning, religionsvård och fattigvård, och som genom sina allmänna inrättningar främjar arbetets produktion, också bör odeladt uppbära den kommunalafgift, som belöper å bo-

lagets vinst. Otvifvelaktigt hafva äfven dessa omständigheter medverkat till fastställande af den regel i afseende å taxerings- och debiteringsorten, som hittills genomgått Bevillningsförordningarne, för att sedermera vinna tillämpning jemväl i kommunernas skatteangelägenheter, och hvilken, sedan kommunalutskylderna nu mera hufvudsakligen bero af bevillningen, det synes ännu mera nödigt att bibehålla.

Oafsedt dessa anförda, enligt Utskottets åsigt, afgörande skäl mot de ifrågavarande förslagen, torde äfven böra anmärkas den osäkerhet för Staten att utbekomma all den bevillning, som för dessa af motionärerne särskildt afsedda bolags inkomst af kapital eller arbete bör utgöras, enär bevillningen skulle uttagas icke hos Styrelsen för bolaget, såsom en *bolaget* åliggande skatt, utan hos *de enskilda bolagsmännen*, som kunna vara spridda i ganska många, från hvarandra skiljda landsorter. Derjemte torde de svårigheter i öfrigt, som måste möta verkställigheten af dessa förslag, redan i och för sig vara tillräckliga att nu, likasom vid 1865—1866 års riksdag, berättiga deras afstyrkande, så mycket heldre som frågan då gällde endast, att den enskilda banker åliggande bevillning skulle fördelas å hvarje särskildt lottbref och påföras egaren af lottbrevet i den kommun, der han var boende, men nu, enligt Herr Wallenbergs förslag, en dylik åtgärd åsyftas i afseende å alla bolag, som hafva utställt aktiebref till viss man. Förslaget har så till vida sökt undanröja denna anmärkning, som det innehåller, ej allenast att det skulle åligga Styrelsen för hvarje bolag, grundadt på tillskjutet kapital, hvaremot aktie- eller lottbref till viss man blifvit utfärdade, att till Konungens Befallningshafvande i länet före den 15 April hvarje år insända förteckningar på samtliga egare till aktier i bolaget, med uppgift å deras postadress samt det antal lotter, hvarje delegare hade vid den tid, bolagets räkenskaper för sistförflutna året afslutades; utan äfven att dessa förteckningar borde vara så upprättade, att alla lottegarer, som bo inom samma län, upptogos på en och samma förteckning, och att förteckningarne, sedan de undergått behörig granskning till utrönande, huruvida egare blifvit uppgifne till bolagets samtliga utelöpande lottbref, skulle genom Konungens Befallningshafvandes försorg vederbörande bevillningsberedningar tillställas. Men dels kan det betviflas, om bolagsstyrelsen alltid är i tillfälle att uppgifva verkliga egaren till hvarje aktie vid den tid bolagets räkenskaper för sistlidna året afslutades, enär ofta händer, att skedda aktieöfverlåtelser icke blifva hos Styrelsen anmälda förr än den nye aktieegaren lyfter utdelningen för det förflutna året, hvilket kan ske längre eller kortare tid efter hållen ordinarie bolagsstämma, dels lär det vara ännu mera ovisst om hvarje delegares postadress är af bolaget känd, äfven om det kunde antagas, att postadressen angäfve rätta mantalsskrifningsorten, hvilket likväl här skulle vara det angelägna och väsendtliga. Derjemte bör erinras, att förslaget saknar föreskrifter derom,

huru Styrelsen för sådant bolag bör förfara, hvars bolagsordning medgifver aktiebrefs utställande såväl till viss man som till innehafvaren, såsom t. ex stadgandena för Skandinaviska Kreditaktiebolaget, eller som räknar utländningar såsom innehafvare af större eller mindre antal aktier.

Öfvergår man nu från frågan om *hvem* och *hvar*est bevillning för bolags inkomst af kapital eller arbete skall påföras till granskning af de *beräkningsgrunder*, motionärerne, hvar för sig, föreslagit för uppskattning af bolags bevillning underkastade inkomst, finner Utskottet de anförda anmärkningarne vinna ökad styrka, på samma gång det måste till dem lägga en ny sådan, bestående deri, att, i afseende å bankbolag och andra penningarörelse drifvande verk, Herr von Möller, i sitt förut återgifna förslag, och, beträffande alla slags aktiebolag, Herr Wallenberg, vilja såsom bolags beskattningsbara vinst anse endast den utdelning, som bolagsmännen erhållit. Herr Wallenberg har formulerat sitt förslag derom sålunda: "Såsom grund för denna beskattning skall antagas sednast lemnade vinstutdelning å lotterna, såvida ej redan för densamma skatt blifvit erlagd"; och han yttrar till stöd för detta sitt förslag följande: "att beskatta något annat än vinstutdelningen på aktierna är både obilligt och skadligt, ty det drifver bolagsstämmorna till att utdela allt hvad som möjligen kan utdelas, utan allt afseende på bolagens styrka och konsolidering". Någon annan beskattning har icke heller, enligt motionärens antasande, varit i Bevillningsstadgan åsyftad; men han finner det nödigt, att i stadgan tydligare uttryckes, "att bolags vinst ej må beskattas förr än den utdelas".

Hvad först beträffar Bevillningsstadgans syfte, tyckes detta vara tillräckligt tydligt uttaladt i 1:sta punkten af § 6, som stadgar, att "för all inkomst, vare sig af kapital eller arbete, erlägges bevillning med en procent af *behållna* inkomstbeloppet", äfvensom i den del af § 27, som, i fråga om vissa bolagsstyrelsers skyldighet att insända bestyrkta utdrag af senast afslutade räkenskaper, föreskrifver, att sådant utdrag skall utvisa "beloppet af den under det år, dessa räkenskaper omfatta, för bolaget uppkomna vinst", samt slutligen i tillägget till 21 § af instruktionen för taxeringsförrättningarne, att vederbörande bolagsstyrelse skall erlägga bevillning både för ränteinkomsten af hela det i bolaget eller inrättningen nedlagda aktiekapitalet och för den vinst, som rörelsen lemnar. Alla tvifvel om Bevillningsstadgans mening i detta afseende böra dessutom häfvas derigenom, att, ehuru pluraliteten af ledamöterna i den år 1858 nedsatta Bevillningskomitéen hade antagit ett stadgande i samma syfte, som det af Herr Wallenberg nu föreslagna, Bevillnings-Utskottet vid 1859—1860 års riksdag likväl icke ansåg sig kunna förorda detsamma, men deremot, med godkännande af tvänne inom komitéen afgifna reservationer, framlade förslag till det stadgande, som sedermera genom Rikets Ständers beslut

ingick i 1862 års Bevillningsstadga och sedermera bibehållits. Emot det af komitéen då, liksom af Herr Wallenberg nu, anförda skäl för förslaget, nemligen att bolag skulle afhållas från att genom bildande af reservfond söka konsolidera sig, i händelse något annat än vinstutdelningen på aktierna beskattades, blef af Bevillnings-Utskottet erinradt, att deremot, genom det föreslagna beräkningssättet, bolag skulle uppmuntras att bilda sig utan tillräckligt kapital såsom grundfond. Utskottets egentliga motiv för afstyrkande af komitéens förslag var dock, att för aktiebolag borde rättss enligt enahanda bevillningsgrund följas, som för all annan inkomst af rörelse blifvit föreslagen.

Med anmärkning således att genomförandet af motionärernes förslag skulle påkalla en sådan förändring af Bevillningsstadgan i omfördälda hänseende, som af Representationen tillföre icke ansetts lämplig, bör Utskottet nu tillika anförä, att dessa förslag skulle äfven i öfrigt komma att föranleda minskad inkomst för Staten och icke heller för kommunerna utfalla med den vinning, som i motionerna åsyftats. Enligt Herr von Möllers förslag borde nemligen 6 procent af det i bankbolag och andra penningarörelse drifvande verk insatta kapital afräknas från bolagets behållna inkomst och särskildt beskattas hos kapitalisten såsom ränteinkomst af kapital, hvarvid således måste tillämpas föreskriften i § 21 af instruktionen för taxeringsförrättningarne, att vid beräkning af ränteinkomst från utlånadt kapital skall afdragas ränta, som den skattskyldige utbetalt å upplånadt kapital, ett afdrag, hvilket äfven torde böra medgifvas, då, enligt Herr Wallenbergs förslag, bevillning för vinstutdelning på aktie skulle såsom inkomst i aktieegarens hand taxeras. Och då sålunda, enligt båda förslagen, bevillning såsom för inkomst af kapital eller arbete skulle för vinstutdelning å aktie- eller lottbref påföras egaren der han vore mantalsskrifven, synes aktieegaren böra härvid tillgodonjuta det i § 8 Bevillningsförordningen för visst fall medgifna afdrag, hvilket deremot nu, enligt § 10, beräknas hvarken för inkomst, som beskattas på annat ställe än den skattskyldiges mantalsskrifningsort, ej heller för inkomst af bolag. Den minskning i bevillningssumman, som på sådant sätt skulle uppkomma, låter sig visserligen icke bestämmas, men kan utan fara för misstag antagas blifva ganska betydlig.

Af den här lemnade utredning torde, enligt Utskottets åsigt, framgå, att intetdera af berörda förslag öfverensstämmer med det hittills fastställda bevillingssystemets grunder, eller kan antagas befordra dess ändamål. Icke heller har någon af motionärerne med sitt förslag egt ett sådant syfte, åtminstone ej i främsta rummet. Herr Wallenberg förklarar sig uttryckligen hafva varit ledd af den öfvertygelsen, "att det missnöje med nu gällande grunder för rösträttigheten inom kommunen, som på sednare tider gifvit sig tillkänna, har sin hufvudsakligaste orsak uti föreskriften om bolags rättighet att genom sina styrelser rösta för hela bolaget", hvarför han velat söka få sådana förändringar

vidtagna "i kommunalförfattningarne och i nu gällande Bevillning stadga, att den kollektiva rösträttighet, hvilken bolagen nu ega att genom sina styrelser utöfva, blefve fördelad mellan de särskilde bolagsmännen så, att hvarje delegare i dylika bolag finge för sina egande aktier i bolaget utöfva rösträtt." Herr von Möllers framställning åter finnes deraf föranledd, att den, som i ett bankbolag insatt hela eller en del af sitt kapital, ansetts därför böra beskattas i den kommun, hvarest han är mantalsskrifven, för att icke blifva derstädes utsluten till större eller mindre del både från utskylderna till kommunen och från deltagande i kommunens angelägenheter.

En nöjaktig lösning af frågan om den kommunala rösträttigheten torde dock, enligt Utskottets åsigt, kunna och böra vinnas utan rubbning af fastställda viktiga grunder för bevillningstaxeringen. De båda ifrågavarande motionernas syfte att genom föreslagna förändringar i Bevillningsförordningen söka åt ett aktiebolags spridda lottegarare bereda ökad rösträtt i de kommuner, de tillhöra, skulle dessutom, såsom här ofvan blifvit utredt i fråga om bevillningsbeloppens utgående i dylikt fall, sannolikt komma att ganska ofullständigt utfalla och ingalunda uppväga de olägenheter, som blefve en följd af en rubbning uti hittills gällande grunder för bevillnings påförande.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt får Utskottet hemställa,

att herr Wallenbergs ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda; samt

att likaledes den motion, Herr von Möller framställt, icke må vinna Riksdagens bifall.

§ 9 sista mom.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 258) har Herr *Åke Andersson* anmärkt, att, när bevillning för de inkomster, hvilka prest åtnjuter från två eller flera församlingar, skall, jemlikt 9 § sista mom., honom påföras inom den kommun, hvarest han är mantalsskrifven, häraf blef en följd, att en sådan ecklesiastik tjänsteman icke bidroge till bestridande af utgifterna inom den eller de öfriga kommuner, hvarifrån han dock uppbar inkomst; och har derföre uti nämnda motion, för så vidt densamma blifvit till Utskottets behandling hänvisad, föreslagits, att i Bevillningsförordningen måtte införas bestämmelse derom, "att prest, som har tionde, boställsjord eller andra inkomster i flera kommuner, bör i hvardera kommunen taxeras."

Hvad nu först beträffar frågan, att prest må för innehavande boställsjord taxeras i den kommun, der jorden är belägen, finnes föreskrift derom redan meddelad genom det i § 5 af gällande Bevillningsförordning förekommande

stadgande, att den för fast egendom belöpande bevillning skall påföras samt erläggas och redovisas inom den ort, der egendomen är belägen.

Vidkommande deremot förslaget i öfrigt, torde anledning icke saknas att godkänna hvad motionären dermed åsyftat, då härvid tages i betraktande de alldeles särskilda förhållanden, som förete sig i afseende å kyrkoherdes och komministers aflöning, i hvad den genom bidrag från särskilda församlingar utgår. Utskottet har, med anledning häraf, uti 9 § af bilagda författningsförslag inrymt ett stadgande, enligt hvilket bevillning för tionde och dylik inkomst, som kyrkoherde eller komminister åtnjuter från annan församling än den, i hvilken han är mantalsskrifven, bör påföras der inkomsten utgår; hemställande Utskottet,

att berörda stadgande må godkännas.

Art. III.

D.) **Bevillning för Dylta Bruks tillverkningar.**

§ 14.

Denna § lyder: "Jemte den enligt 2:dra artikeln utgående bevillning, erlägger egaren af Dylta bruk i Örebro län

för hvarje centner svafvel	31 öre,
för hvarje centner vitriol	8 öre,
för hvarje centner rödfärg	6 öre."

Uti Skrifvelse den 31 sistlidne Januari har Statsrådet och Chefen för Kongl. Maj:ts Finans-departement underrättat Utskottet, att, sedan sista Riksdagen medgifvit Kongl. Maj:t att på vissa vilkor, som i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts nådiga förslag blifvit fastställda, träffa uppgörelse med egaren af Dylta svafvelbruk angående upphörande af de tjenstbarheter till bruket, hvilka de så kallade frisocknarne Axberg, Hofsta och Kihl utgöra, samt egaren af nämnda bruk förklarar sig villig att ingå på dessa vilkor, hvaribland förekommer att den särskilda bevillning, som enligt art. III § 14 i Bevillningsstadgan skall, jemte den enligt 2:dra artikeln utgående bevillningsafgift, erläggas för brukets tillverkning, bör försvinna, så snart nämnda reglering kommit till stånd, — så har Kongl. Maj:t, som beslutat, att de med regleringen afsedda nya förhållanden skola med den 14 Mars 1869 inträda, i följd deraf funnit godt i nåder förklara, att omförmälda särskilda bevillning kommer att med utgången af innevarande år upphöra.

På grund häraf får Utskottet hemställa, det Riksdagen måtte besluta,

att hvad ifrågavarande § 14 innehåller må, jemte dertill hörande rubrik, ur Bevillningsstadgan utgå.

I ändamål att härigenom någon rubbning icke måtte ske i stadgans nu varande paragraffföljd och i de paragrafnummer, hvartill uti stadgan ofta hänvisas, har, på sätt bifogade författningsförslag utvisar, Utskottet förflyttat 2:dra punkten i § 13 under § 14; hvarjemte, sedan föreskriften om bevillning för Dylta bruks tillverkningar bortfallit, den under art. III förekommande bokstafsföljd blifvit förändrad; hemställande Utskottet,

att dessa åtgärder må godkännas.

§ 15.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 323) har Herr A. W. Wigardt föreslagit, att Riksdagen måtte besluta, "att enskilda banker i och för sin sedelutgifningsrätt må erlægga en årlig afgift af 3 procent å högsta beloppet af den sedelutgifning, hvaraf de för året sig betjenat."

Vid sista riksdagen väcktes likaledes likaledes motioner om förhöjd beskattning af de enskilda bankernas sedelutgifningsrätt. Dessa motioner vunno dock ej Riksdagens bifall, sedan Bevillnings-Utskottet vid dess i anledning deraf afgifna Betänkande N:o 11 fogat tabeller, rörande dels Riksbankens och de enskilda bankernas sedelcirkulation under åren 1834 till och med 1865, och dels sistnämnda bankers grundfundsbelopp, rörelsevinst och bevillning efter 3:dje Artikeln under åren 1862—1865; genom hvilka tabeller blifvit ådagalagt, att, ehuru Riksbankens sedelemmission under de sednare åren till och med 1865 nedgått till lägre belopp än hvad den utgjorde år 1834, hade likväl dess rörelsevinst under tiden från sistnämnda år vuxit till mera än dubbla beloppet, samt att den särskilda afgift, som utom bevillning enligt 2:dra Artikeln utgår af bankbolag med sedelutgifningsrätt, icke kan anses stå i rättvist och billigt förhållande till deras rörelsevinst i sin helhet, emedan de banker, som i jemförelsevis vidsträcktaste omfång begagnat sin sedelutgifningsrätt, ingalunda lemnat den största vinst åt sina delegare. De fördelar, de enskilda bankerna hemta af sin sedelutgifning, synas icke heller vara sådana, att denna sedelutgifning må ytterligare beskattas, så mycket mindre som dessa fördelar väsendtligen uppvägas dels af den på grund af detta privilegium lotttegarne ålagda solidariska ansvarighet, dels ock af skyldigheten att förvandla 60 till 75 procent af aktiekapitalet till grundfondshypothek, hvarigenom vinsten af rörelsen måste minskas på samma gång som fastighetsegare beredas tillfällen till fast placering af in-tecknade förbindelser.

Beträffande beloppen af den bevillning, som enligt nu gällande stadganden varder de sedelutgifvande bankerna påförd, anser Utskottet sig böra

meddela den upplysning att, enligt hvad Utskottet varit i tillfälle inhemta, den af dessa banker utgående bevillning enligt 2:dra Artikeln utgjorde för år 1866 inalles 22,952 Riksdaler 78 öre, under det den särskilda bevillningen enligt 3:dje Artikeln i Bevillningsstadgan uppgick för samma år till mer än tredubbelt belopp, eller 74.411 Riksdaler 66 öre Riksmünt.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer Utskottet,
att Herr Wigardts ifrågavarande motion icke må till någon åtgärd föranleda.

§ 69.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 265) har Herr *M. Ahlgren* anført, att de uti 12 och 16 §§ af Kongl. Förordningen om Kommunalstyrelse i stad den 21 Mars 1862 förekommande stadganden, att sednast upprättade, vederbörligen fastställda, bevillningslängd skall ligga till grund för utfölvande af rösträtt, samt att allmän rådstuga skall hållas i stad, der stadsfullmäktige finnas, uti December månad de år, då fullmäktige böra väljas, stundom icke kunnat iakttagas af anledning dels att, enligt Bevillningsförordningens 69 §, den, som fört pröfningskomiténs protokoll, eger att först innan årets slut till vederbörande magistrater eller kommunalstämmors ordförande aflemna församlingsvis utskrifna utdrag af nämnda protokoll, utvisande alla af pröfningskomitéen beslutade förändringar uti och tillägg till de af taxeringskomité påförda bevillningsafgifter, dels ock att i Bevillningsstadgan föreskrift saknas om skyldighet för vederbörande att inom viss lämplig tid till magistrat eller kommunalstämmas ordförande aflemna den vederbörligen fastställda bevillningstaxeringslängden, hvadan förändring och tillägg uti ofvannämnda § vore af behovet påkallad, helst det inträffat, att magistrat i stad eller kommunalnämnd å landet först någon af de sista dagarne utaf året fått emottaga bevillningstaxeringslängden, hvilket åter haft till följd, att de i kommunallagarne föreskrifna val och andra ärenden måst uppskjutas utöfver bestämd tid; och har motionären, under åberopande af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställt, "att Bevillningsstadgans 69 § måtte i antydda syftning förändras sålunda, att föreskrift lemnas, inom hvilken tid sednast upprättade, vederbörligen fastställda, bevillningstaxeringslängd skall vara till magistrater eller vederbörande kommunalstämmors ordförande aflemnad."

I anledning här af får Utskottet erinra, att frågan om skyldighet för vederbörande att till magistrat eller kommunalstämmas ordförande aflemna bevillningstaxeringslängden i sin helhet, för att vara till hands vid de i kommunallagarne föreskrifna åtgärder, i hvilket afseende Bevillningstadgan icke innehåller någon föreskrift, torde falla inom kommunallagstiftningens område och således utgöra

utgöra ett ämne, hvarmed det icke tillkommer Bevillnings-Utskottet att taga befattning.

Hvad åter angår tiden, inom hvilken de i § 69 omförmälda utdrag af pröfningskomiténs protokoll böra vara till vederbörande magistrater eller kommunalstämmors ordförande aflemnade, för att på viss tid och bestämdt ställe hållas de skattskyldige tillhanda; så, enär ett tidigare aflemnande af uppgiften angående beslutade förändringar uti och tillägg till de af taxeringskomité påförda bevillningsafgifter är af vigt jemväl med hänseende till de val och andra förrättningar, som inom kommunerna böra ega rum inom utgången af December månad, och vid hvilka förrättningar bevillningen efter 2:dra Artikeln är lagd till grund för rösträtten, har Utskottet ansett sig böra tillstyrka, att den, som fört pröfningskomiténs protokoll må, utom i Stockholm, för hvilken kommun särskilda stadganden äro gifna, förklaras skyldig att aflemna ifrågavarande protokollsutdrag sist innan den 10 December hvarje år; hvadan Utskottet får hemställa,

att den i öfverensstämmelse härmed föreslagna ändring i § 69 må godkännas.

§ 71.

Denna § innehåller, i fråga om rättighet att anföra besvär öfver pröfningskomiténs beslut, att sådan rättighet tillkommer Kronans ombud samt den skattskyldige.

I sin ofvan omförmälda motion har Herr *Ahlgren* under anförande, att, om pröfningskomité beslutade att, med taxeringslängdernas förändrande, öfverflytta en skattskyldig från ett till annat taxeringsdistrikt, hvilken åtgärd såväl Kronans ombud som den skattskyldige kunde sakna anledning att öfverklaga, vederbörande kommun, oaktadt densamma genom ett dylikt beslut beröfvades rättigheten att af den skattskyldige uppbara kommunalutskylder, likväl för närvarande icke egde att beslutet öfverklaga, yrkat, att rättigheten att anföra besvär öfver pröfningskomiténs beslut måtte utsträckas till hvar och en, hvilkens rätt blifvit eller förmenades hafva blifvit genom samma beslut förnärmat, och att förthy första punkten af § 71 måtte antingen erhålla följande lydelse: "Öfver pröfningskomiténs beslut må såväl af Kronans ombud, som ock af den skattskyldige äfvensom af den, hvars rätt blifvit förnärmat, anföras besvär, hvilka, ställda till Kongl. Kammar-rätten, böra, för att varda till pröfning upptagna, inom utgången af Mars månad påföljande året till Konungens Befallningshafvande ingifvas", eller ock blifva sålunda affattad: "Öfver pröfningskomiténs beslut må anföras besvär, hvilka, ställda till Kongl. Kammar-rätten, böra, för

att varda till pröfning upptagna, inom utgången af Mars månad påföljande året till Konungens Befallningshafvande ingifvas.“

Enär bevillningen efter 2:dra Artikeln är lagd till grund för flera kommunala rättigheter och skyldigheter, har kommunen ofta att bevaka ett viktigt intresse i afseende å en rättvis uppskattning af samhällsmedlemmarnes förmåga att bidraga till fyllande af det allmännas behof; och då kommunernas rätt att genom egna delegerade deltaga i taxeringskomitéernas förhandlingar redan finnes vara i Bevillningsförordningen dem tillförsäkrad, får Utskottet så till vida understödja motionen, att Utskottet tillstyrker, att vederbörande kommun må förklarar berättigad att anföra besvär öfver pröfningskomiténs beslut, om till följd deraf antingen någon af taxeringskomité påförd bevillning skulle ur kommunens taxeringslängd utgå eller dylik afgift tillkommit eller blifvit fastställt till annat belopp än det, taxeringskomitéen påfört; hemställande Utskottet alltså, att den i öfverensstämmelse härmed föreslagna ändring i 71 § måtte af Riksdagen antagas.

§ 85.

Denna § innehåller, att den, som upprättar och utfärdar debetsedlarne, är berättigad att, såsom ersättning för detta bestyr, åtnjuta och å debetsedeln upptaga för hvarje sådan sedel, hvars slutsumma icke öfverstiger sju Riksdaler tre öre, deröfver till och med sjutiofem Riksdaler tolf öre, samt för debetsedel af ännu högre belopp, femtio öre.

Uti sin ofvan omförmälda motion har Herr *Falkman*, under förmenande, att den sålunda bestämda lösen icke vore behörigen proportionerad efter debetsedelns slutsumma, föreslagit, att ifrågavarande lösen må utgå på följande sätt: “Då slutsumman icke öfverstiger Fem Riksdaler, — två öre, deröfver till och med Tio Riksdaler — fem öre, deröfver till och med Tjugufem Riksdaler — tio öre, deröfver till och med Sjutiofem Riksdaler — tjugufem öre samt för debetsedel af ännu högre belopp femtio öre.“

I det förslag till förnyad författning angående allmänna bevillingens utgörande, som år 1859 afgafs af den utaf Kongl. Maj:t förordnade särskilda Komité, hade ersättningen för debetsedlarnes upprättande och utfärdande blifvit upptagen till fem, tio och tjugo öre för olika slutsummor under sjutiofem Riksdaler samt till femtio öre för hvarje debetsedel å sjutiofem Riksdaler och högre belopp; men vid 1859 och 1860 årens riksdag beslöto Rikets Ständer, att debetsedelslösen borde utgå med lika belopp, som vid den närmast föregående riksdagen hade blifvit bestämda eller desamma, som sedermera bibehållits oförändrade.

I betraktande häraf och då någon mera allmän klagan, såvidt Utskottet

erfarit. icke försports öfver de hittills för ifrågavarande ersättnings utgående fastställda grunder, enligt hvilka debetsedelslösen beräknas uti tre olika bestämningar i stället för de fem, som af motionären föreslagits, finner Utskottet icke någon giltig anledning vara för handen att tillstyrka den i 85 § yrkade ändring. Utskottet får alltså hemställa,

att ifrågavarande motion icke må till någon åtgärd för-
anleda.

Sedan Statsverkets behof blifvit utredda och bevillningssumman bestämd, samt tiden sålunda är inne att meddela yttrande angående de i Bevillningsstadgan upptagna procent- och sifferbelopp, skall Utskottet uti förevarande ämne göra den slutliga framställning, hvartill förhållandet föranleder; hvilket Utskottet

får för Riksdagen anmäla.

Stockholm den 3 April 1868.

På Utskottets vägnar:

Alb. Ehrensvärd.

Reservationer:

I:o. af Herr *E. Swartz* vid § 9: "Jag har endast velat anmärka, att Utskottet, jemte anförande af hvad Betänkandet innehåller, bort, i fråga om orten, hvarest bevillningen bör påföras, fästa uppmärksamheten på ännu en omständighet, som sammanhänger med Herr Wallenbergs förslag. Ehuru Herr Wallenberg yttrat, att någon förändring icke borde vidtagas i afseende på bolag, hvars aktiebref äro utställda till innehafvaren, har Herr Wallenberg icke desto mindre kommit att föreslå, att bevillningen skall påföras sådana bolag "der styrelsen har sitt säte eller der rörelsen hufvudsakligen bedrifves", hvilken ordställning är så till vida väsendt-

ligen olika med hvad Bevillningsstadgan innehåller, som "orten der styrelsen har sitt säte" af Bevillningsstadgan omnämnes endast i sista rummet och såsom undantag. Bevillningsstadgan säger nemligen uttryckligen: "der bolagets rörelse hufvudsakligen, å en eller flera orter, drifves, eller i fall sådana bestämda orter icke förefinnas, der bolaget har sin styrelse". Jag anser det vara af vigt, att denna olikhet icke måtte förbises."

2:o. af Herr *A. Medin*: "Utskottets beslut i afseende å § 15 har jag icke kunnat biträda. De enskilda bankerna hafva, enligt mitt förmenande, långt ifrån att verka gagnande för det allmänna, utöfvat ett högst menligt inflytande på såväl jordbruket och den öfriga industrien som den ekonomiska ställningen i allmänhet. De göra dessutom ett stort intrång på nationens eget penningverk, eller Riksbanken, hvars välgörande och oegennyttiga verksamhet betydligt hämmas genom de enskilda bankernas sedelutgifningsrätt. Denna åsigt tyckes också Utskottet så till vida dela som det medgifvit, hvad för öfrigt de vid Utskottets under sista riksdagen afgifna Betänkande N:o 11 fogade tabeller tydligt gifva vid handen, att "Riksbankens sedelemmission under de sednare åren till och med 1865 nedgått till lägre belopp än hvad den utgjorde år 1834". Riksbankens utelöpande sedelstock utgjorde nemligen, enligt tabell N:o 1 i nämnda Betänkande, år 1834 45,419,000, men år 1865 endast 30,509,648 R:dr, då deremot de enskilda bankernas utelöpande sedlar, som år 1834 utgjorde 1,333,000, år 1865 stigit till det höga beloppet af 33,491,825 R:dr. Detta är i sanning ett lika beklagligt som betecknande faktum.

Jag vill nu icke upprepa hvad som så ofta af mig och många andra blifvit anfördt rörande de enskilda bankernas skadliga inverkan på den allmänna penningrörelsen, utan endast tillägga, att, då jag anser Riksbanken utveckla en för nationen särdeles gagnande verksamhet, så tyckes mig de enskilda bankerna endast hafva tillkommit för att gynna några större kapitalister; hvarföre jag icke kan annat än på det varmaste yrka bifall till Herr Wigardts motion."

Uti förestående reservation instämma Herrar *A. J. Sandstedt* och *Per Nilsson* från Christianstads län.

3:o. af Herr *Per Nilsson* från Christianstads län vid § 6: "Ehuru jag icke kan ingå på det af motionären framställda förslag till progressiv beskattning, enär detta skulle föranleda till genomgripande förändringar såväl i afseende å Bevillningsstadgan som å kommunala rättigheter och skyldigheter, så anser jag dock att en mera rättvis grund, än den nuvarande, för bevillningens utgörande bör antagas och tillämpas, hvarföre jag får vördsamt föreslå Riksdagen,

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes taga denna fråga i öfvervägande och snarast möjligt för Riksdagen framlägga förslag till ett ändamåls-

enligare beskattningssätt, fotadt på den i motionen uttalade princip.“

I denna reservation instämma Herrar *A. Medin* och *A. J. Sandstedt*.

Herr *A. G:son Bennich* har begärt få antecknadt, det han icke deltagit i Utskottets beslut rörande allmänna bevillningen.

F ö r s l a g

till

ändringar i gällande Bevillnings-Stadga.

Svenska Riksdagens Bevillning

för år 1869 och påföljande år intill slutet af det år, under hvars lopp ny Bevillnings-Stadga af Riksdagen fastställd blifver.

Art. I.

Personlig skyddsafgift.

§ 1.

Art. II.

A). Bevillning af fast egendom.

§ 2.

B). **Bevillning för inkomst af kapital eller arbete.**

§ 6.

§ 8.

Undantag från de i § 6 meddelade stadganden.

Vidare äro från utgörande af inkomstbevillning *frikallade*:

a) Staten, kyrkor, akademier eller vetenskapliga samfund, jernkontoret, så länge detta verks vinstmedel till allmänt nyttiga ändamål användas, länens hushållningssällskaper, allmänna skolor och undervisningsverk — — — — samt städer eller menigheter; börande dock för löner, arfvoden och pensioner m. m., som af nu uppräknade verks och inrättningsars medel utgå, af innehafvaren erläggas bevillning efter samma beräkningsgrund, som för andra lön- och pensionstagare med flere är fastställd; och skall bevillning äfven utgå af *“den behållna inkomst, som enligt gällande föreskrifter kan vid lediga ecklesiastika syslor tillfalla de under konsistoriernas vård ställda kassor, äfvensom af“* patroni ecclesiarum i Skåne, Halland och Bohus län, som njuta spanmål af krono- eller kyrkotionde, likasom af den kyrkorna i dessa orter tillhörande tionde, som ej är på lön eller till andra bestämda ordinarie utgifter anslagen, samt af Domkyrkorna i riket för deras inkomst i spanmål eller hemmansrättor, sedan derifrån blifvit afräknade endast sådana, efter särskild stat utgående löner. för hvilka innehafvarne, efter denna artikels ofvanstående § 6 till det belopp, förut stadgadt är, bevillning erläggas;

b) medlen af

c) vid de förenade

d) utländsk man

§ 9.

Bevillning för inkomst af kapital eller arbete *påföres*:

hvar och en annan, der han är mantalsskrifven; *“dock att för tionde eller annan inkomst, som kyrkoherde eller komminister åtnjuter från annan församling än den, i hvilken han är mantalsskrifven, bevillning skall påföras der inkomsten utgår.“*

§ 10.

Art. III.

A). Bevillning af frälseegendomar.

§ 11.

B). Bevillning för Post- och Lotshemman.

§ 12.

C). Bevillning för rättighet till skogsfång å allmänningar.

§ 13.

För rättighet till *skogsfång* ----- eller icke.

§ 14.

För *kolningsfrihet* ----- kronoskogarne erläggas

D). Bevillning af Bankbolag med sedel-utgifningsrätt.

§ 15.

E). **Bevillning af utländske handlande och handels-expediter.**

§ 16.

F). **Bevillning af utländingar för konserter och dramatiska eller andra föreställningar.**

§ 17.

G). **Bevillning af gåfva, testamente, fideikomiss, arf och fynd.**

§ 18.

H) **Bevillning för spelkort.**

§ 21.

I). **Bevillningar för tidningar och periodiska skrifter.**

§ 22.

K).

K). **Bevillning för karaktersfullmagter.**

§ 23.

Föreskrifter angående allmänna Bevillingens påförande, uppbörd, afkortning och redovisning.

A). **Uppgifter rörande fast egendoms värde samt beloppet af hvarje skattskyldigs inkomster.**

§ 25.

B). **Bevillningsavgifternas påförande.**

1:o. **Bevillnings-Beredningarne.**

§ 31.

2:o. **Taxeringskomitéerna.**

§ 43.

3:o. **Pröfningskomitéerna.**

§ 61.

---

§ 69.

---

gjorda tillägg. Den, som fört pröfningskomitéens protokoll, åligger att "i Stockholms stad innan årets slut och i öfriga orter innan den 10 December" till vederbörande magistrater eller kommunalstämmors ordförande aflemna församlingsvis utskrifna utdrag af nämnda protokoll, utvisande alla af pröfningskomitéen beslutade förändringar uti och tillägg till de af taxeringskomitéen påförda bevillningsafgifter. Dessa protokollsutdrag skola under viss bestämd och vederbörligen kungjord tid på lämpligt och dervid äfven tillkännagifvet ställe hållas de skattskyldige tillhanda.

---

§ 70.

---

§ 71.

Öfver pröfningskomiténs beslut må såväl af Kronans ombud, som af den skattskyldige, anföras besvär, hvilka, ställda till Kongl. Kammar-rätten, böra, för att varda till pröfning upptagna, inom utgången af Mars månad påföljande året till Konungens Befallningshafvande ingifvas. Sedan öfver de anförda besvären utlåtande blifvit från vederbörande infordradt, afsänder Konungens Befallningshafvande handlingarne i målet till Kongl. Kammar-rätten, med tillägg af de upplysningar och erinringar, som besvären anses påkalla; hvarefter samma mål kommer att i laga ordning af Kongl. Kammar-rätten handläggas och afgöras.

"Derest, till följd af pröfningskomitéens beslut, bevillningsafgift ur taxeringslängd utgått, eller dylik afgift tillkommit eller blifvit fastställd till annat belopp än det, taxeringskomité påfört, ege jemväl vederbörande kommun att deröfver anföra besvär inom den tid och på det sätt, som i 1:sta momentet af denna § föreskrifves; och bör i anledning af besvären, efter vederbörandes hörande, likaledes iakttagas hvad samma moment vidare innehåller."

Anförda besvär få icke uppehålla uppbörden af hvad, enligt pröfningskomitéens beslut, blifvit påfördt; hvaremot, derest det öfverklagade beslutet ändras, hvad som blifvit för mycket erlagdt kostnadsfritt återbekommes.

---

§ 72.

4:o. **Allmänna föreskrifter.**

§ 73.

Uppbörd, afkortning och redovisning.

1:o. **Uppbördsboken och debetsedlarne.**

§ 81.

2:o. **Uppbörden.**

§ 86.

3:o. **Afkortingarne.**

§ 90.

4:o **Redovisningen.**

§ 92.
